

Jaarplan 2014

December 2013

Voorwoord

Graag bied ik u het jaarplan 2014 van de rekenkamercommissie aan, met hierin het onderzoeksprogramma voor het komende jaar.

In de zomer van 2014 hebben de raden van de acht gemeenten die al deelnamen aan de rekenkamercommissie besloten om de samenwerking vanaf 1 januari 2014 voort te zetten. In de nieuwe samenwerkingsovereenkomst is uitgegaan van een bezuiniging van 10% op de bijdrage per inwoner. Ook hebben de raden ingestemd met de toetreding van de gemeente Bunschoten tot de gemeenschappelijke rekenkamercommissie. Graag heet ik de gemeente Bunschoten - namens de gehele rekenkamercommissie – welkom.

In 2014 zetten wij ons werk als onafhankelijk adviesorgaan van de gemeenteraad weer met veel enthousiasme voort. In dit jaarplan treft u ons onderzoeksplan voor 2014 aan. Zoals u kunt lezen gaan wij in 2014 eerst verder met de onderzoeken die wij in 2013 gestart zijn. Begin 2014 starten we in een aantal gemeenten ook nieuwe onderzoeken. Hierover hebben wij al overleg gehad met een afvaardiging van de raden van de betreffende gemeenten. Voor het onderzoeksplan verwijs ik u graag naar paragraaf 3.3. Randvoorwaarden hierbij zijn uiteraard de beschikbare capaciteit het onderzoeksbudget per gemeente. Waar mogelijk zullen wij ook in 2014 ruimte laten om snel te kunnen reageren op een dringend verzoek van een raad. Dit is mede mogelijk doordat wij conform de samenwerkingsovereenkomst mogen schuiven met de jaarbudgetten.

Wij hopen net als voorgaande jaren weer een bijdrage te leveren aan het ondersteunen van de raad en het optimaliseren van het beleid van de deelnemende gemeenten. Wij voelen ons hierbij gesteund door de waardering die wij hebben mogen ontvangen.

Met vriendelijke groet,

Drs. J.P.P. van Dort
Voorzitter Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
2. Doel rekenkamercommissie	9
2.1 Algemeen.....	9
2.2 Onderzoek	9
2.3 Rekenschap	9
3. Onderzoeksprogramma 2014	11
3.1 Vervolg onderzoek uit 2013.....	11
3.2 Doorwerkingstrajecten	11
3.3 Start nieuw onderzoek	11
4. Overige activiteiten	13
4.1 Communicatie	13
4.2 Volgen ontwikkelingen.....	13
5. Begroting	15

1. Inleiding

Op 1 september 2008 startte de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand haar werkzaamheden. Deze rekenkamercommissie is de opvolger van drie afzonderlijke commissies Barneveld/Leusden/Zeewolde, Renswoude/Scherpenzeel/Woudenberg en Nijkerk.¹ De rekenkamercommissie bestaat uit een externe voorzitter en vier externe leden. De voorzitter en de leden zijn vanaf 2008 benoemd door de gemeenteraden. De commissie wordt ondersteund door twee parttime ambtelijk secretarissen die in vaste dienst zijn. Zij nemen ook de uitvoering van vrijwel het gehele onderzoeksprogramma voor hun rekening.

De taak van de rekenkamercommissie² is het onderzoeken van de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het bestuur en beleid van een gemeente of een aanverwante instelling. Om de kwaliteit, continuïteit, deskundigheid, efficiency en effectiviteit van de rekenkamerfunctie te vergroten hebben de gemeenten Barneveld, Leusden, Nijkerk, Zeewolde, Woudenberg, Scherpenzeel en Renswoude ervoor gekozen om samen te werken bij het vormgeven van de rekenkamerfunctie. Per 1 januari 2009 is ook de gemeente Bunnik aangesloten en met ingang van 1 januari 2014 sluit ook de gemeente Bunschoten zich aan.

Dit jaarplan gaat in op de activiteiten over de periode van 1 januari tot en met 31 december 2014. In hoofdstuk 2 staat een beschrijving van de doelstellingen van de rekenkamercommissie. Hoofdstuk 3 bevat het onderzoeksprogramma voor 2014. In hoofdstuk 4 gaan we in op de overige activiteiten van de rekenkamercommissie. Hoofdstuk 5 bevat de begroting voor 2014.

Samenstelling van de rekenkamercommissie

De heer drs. *Jan van Dort cmc* (voorzitter) is organisatieadviseur en interim-manager. Ook heeft hij een zeer brede ervaring als bestuurder en als commissaris dan wel lid van de raad van toezicht van diverse maatschappelijke organisaties.

De heer *Dirk Jans* (lid) is manager bij een financieel adviesbureau. Hij heeft jarenlange ervaring bij diverse gemeenten als bestuursambtenaar, controller en afdelingshoofd.

De heer drs. *Ron Kamphues* (lid) werkt in diverse gemeenten mee aan rekenkameronderzoek en ondersteunt en adviseer gemeenten, bedrijven en instellingen op het gebied van organisatie, management en financiën.

De heer dr. *Joost Scheltinga* (lid) heeft zowel ervaring in het bedrijfsleven, als bij de overheid, als in de universitaire onderzoekswereld. Hij is tevens lid van de gemeenteraad van de Utrechtse Heuvelrug.

Mevrouw ir. *Ine van de Vlierd EMFC RC* (lid) is na een studie Technische Bedrijfskunde en een postdoctorale opleiding tot Controller momenteel werkzaam als beleidscontroller bij een gemeente. Ze is tevens lid van de rekenkamercommissie van de Utrechtse Heuvelrug.

Mevrouw drs. *Bea Meijboom* werkt sinds 1 oktober 2008 als secretaris/onderzoeker bij de rekenkamercommissie. Zij is bestuurskundige en heeft tien jaar werkervaring bij de gemeente Vleuten-De Meern en de gemeente Utrecht. Zij heeft daar ervaring opgedaan zowel met verschillende beleidsterreinen als met onderzoek.

Mevrouw ir. *Ingrid Spoor* werkt sinds 1 november 2011 als secretaris / onderzoeker. Zij heeft in de gemeente Veenendaal als secretaris van de rekenkamercommissie ruime ervaring opgedaan met rekenkameronderzoeken. Daarvoor was ze ruim tien jaar werkzaam als planning en controlmedewerker bij Wageningen UR.

¹ Na een evaluatie van de afzonderlijke drie commissies is in 2008 besloten tot voortzetting in één commissie.

² De rekenkamercommissie komt voort uit artikel 81 van de nieuwe gemeentewet die in 2002 is ingevoerd. Hierin is vastgelegd dat iedere gemeente vanaf 2006 moet beschikken over een rekenkamerfunctie.

2. Doel rekenkamercommissie

2.1 Algemeen

De onafhankelijke rekenkamercommissie heeft ten doel de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende - en controlerende rol. Dit doet zij door - al of niet op verzoek - het door het gemeentebestuur gevoerde beleid te toetsen op rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid. Hiertoe voert de rekenkamercommissie onderzoek uit en formuleert zij waar mogelijk aanbevelingen voor de toekomst.

De rekenkamercommissie wil met haar rapporten bijdragen aan de effectiviteit en efficiency van de gemeenten. De rekenkamercommissie formuleert de aanbevelingen aan de betreffende gemeenteraden. Doordat burgers ook onderwerpen kunnen aandragen en de rapporten in het openbaar besproken worden, draagt de rekenkamercommissie bij aan een vorm van rekenschap (verantwoording) door het gemeentebestuur aan de bevolking. Mede daarom wil de rekenkamercommissie bekendheid geven aan haar bestaan, werkwijze en producten.

2.2 Onderzoek

De rekenkamercommissie doet onderzoek naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid:

- Doeltreffendheid: zijn de beoogde doelen van het beleid ook daadwerkelijk behaald?
- Doelmatigheid: zijn de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?
- Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?

Waar mogelijk formuleert de rekenkamercommissie naar aanleiding van het haar onderzoeken aanbevelingen voor de toekomst.

2.3 Rekenschap

De rekenkamercommissie draagt bij aan het afleggen van verantwoording (rekenschap) van het gemeentebestuur aan de burgers. Deze verantwoording legt ze af door:

- *het publiceren van onderzoeksrapporten*. Deze rapporten zijn openbaar en toegankelijk voor zowel de gemeenteraden als voor de burgers en organisaties. Met haar onderzoeksrapporten wil de rekenkamercommissie het publieke debat in de gemeenten stimuleren en wil zij hieraan bijdragen;
- *bekendheid te geven aan haar bestaan, werkwijze en activiteiten* onder andere doormiddel van nieuwsbrieven, persberichten, de website www.rkvalleienuwerand.nl en het toelichting van de onderzoeksrapporten in openbare vergaderingen van de raadscommissies. De communicatie van de rekenkamercommissie richt zich zowel op de gemeentelijke instanties (de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties) als de burgers en organisaties uit de negen betrokken gemeenten.

3. Onderzoeksprogramma 2014

3.1 Vervolg onderzoek uit 2013

In 2014 zullen wij in eerste instantie doorgaan met lopend onderzoek uit 2013.

Vervolg onderzoek uit 2013	Gemeenten
Legalisering en handhaving	Barneveld
Interactief beleid	Leusden
Decentralisatie rijkstaken	Nijkerk

3.2 Doorwerkingstrajecten

In 2014 zal de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand een aantal doorwerkingsonderzoeken doen. Doel van een doorwerkingsonderzoek is te kijken wat de gemeente twee tot drie jaar na het uitbrengen van het onderzoeksrapport gedaan heeft met de aanbevelingen. Doorwerkingsonderzoeken zijn bedoeld om de raden te informeren over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen. Daarnaast is het een kwaliteitstoets voor de rekenkamercommissie zelf, aangezien gekeken wordt in hoeverre de aanbevelingen ook daadwerkelijk opgevolgd zijn.

Doorwerkingsonderzoeken	Gemeenten
Interactief beleid (afonden onderzoek uit 2013)	Barneveld
Beleid voor mensen met een lichamelijke beperking (In Woudenberg is het onderzoek gestart in 2013. Het onderzoek zal in 2014 afgerond worden. In Renswoude start het doorwerkingsonderzoek in 2014)	Woudenberg en Renswoude
Jeugdbeleid (onderzoek is gestart in 2013)	Nijkerk
Grondbeleid	Leusden en Nijkerk
Armoedebeleid	Nijkerk

3.3 Start nieuw onderzoek

In de samenwerkingsovereenkomst van de gemeenschappelijke rekenkamercommissie³ is vastgelegd dat de rekenkamercommissie iedere gemeente qua onderzoeken elke drie jaar bedient naar rato van de financiële bijdrage. Hierdoor is het mogelijk om te schuiven met budgetten tussen jaren, waardoor de ene gemeente in het ene jaar meer onderzoek krijgt dan waar zij recht op heeft en de andere gemeente in het andere jaar. Jaarlijks houdt de rekenkamercommissie nauwkeurig bij hoeveel onderzoek elke gemeente al heeft gehad en of

³ Artikel 10, samenwerkingsovereenkomst betreffende de gemeenschappelijke rekenkamercommissie voor de gemeenten Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde.

sprake is van een overschot of tekort. Het overschot of tekort bepaalt mede de inzet van onderzoek in het volgende kalenderjaar. In het jaarverslag 2013 – wat uiterlijk 1 april 2014 verschijnt - zullen wij verantwoording afleggen over de werkelijke inzet per gemeente tot en met december 2013.

Gegeven de beschikbare middelen is de planning om in de eerste helft van 2014 te starten met nieuwe onderzoeken in Barneveld, Bunnik en Bunschoten.

- De rekenkamercommissie zal voor **Barneveld** nog een onderwerp kiezen – na overleg met de auditcommissie.
- Voor **Bunnik** start op verzoek van de auditcommissie een onderzoek naar handhaving en legalisering. Eind 2013 zijn hiervoor al voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Het daadwerkelijke onderzoek start de eerste helft van 2014.
- Voor **Bunschoten** start op verzoek van een meerderheid van de raad een onderzoek naar het plan Zuyderzee.

In de tweede helft van 2014 is er ruimte om te starten met (de voorbereidingen van) nieuwe onderzoeken in de gemeenten **Barneveld, Leusden, Nijkerk en Zeewolde**. Na de gemeenteraadsverkiezingen zullen we in het voorjaar van 2014 bij de (auditcommissie of het afstemmingsoverleg van) betreffende nieuwe gemeenteraden nagaan of er suggesties zijn voor onderwerpen. Op deze manier kunnen we inspelen op de actualiteit en de behoefte van de nieuwe raden.

Voor de gemeenten **Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg** is onvoldoende budget beschikbaar voor een nieuw onderzoek in 2014 (naast de geplande doorwerkingstrajecten).

Nieuwe onderzoeken 2014	Gemeenten
Start eerste helft 2014	
- Onderwerp nog bepalen	Barneveld
- Handhaving en legalisering	Bunnik
- Plan Zuyderzee	Bunschoten
Start (voorbereiding) tweede helft 2014	
- Onderwerp nog bepalen	Barneveld
- Onderwerp nog bepalen	Leusden
- Regionale samenwerking	Nijkerk
- Onderwerp nog bepalen	Zeewolde

4. Overige activiteiten

4.1 Communicatie

Verantwoordingsinformatie

In 2014 zal de rekenkamercommissie de volgende documenten publiceren die bijdragen aan het afleggen van verantwoording:

- dit jaarplan;
- het jaarverslag 2013;
- per onderzoek een onderzoeksrapport.

De verantwoordingsinformatie is openbaar en toegankelijk voor zowel de gemeenteraden als voor de burgers en organisaties in de negen deelnemende gemeenten.

Bekendheid

De rekenkamercommissie wil bekendheid geven aan haar bestaan, werkwijze en activiteiten. De communicatie van de rekenkamercommissie richt zich hierbij zowel op de gemeentelijke instanties (de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties) als de burgers en organisaties uit de negen betrokken gemeenten. In 2014 maakt de rekenkamercommissie hiertoe gebruik van de volgende communicatiemiddelen:

- de website: www.rkvalleienveluwerand.nl;
- jaarlijkse nieuwsbrief voor de raden, colleges en gemeentelijke organisaties;
- persberichten voor alle lokale media bij start en afronding van onderzoeksactiviteiten;
- het toelichten van de onderzoeksrapporten in openbare vergaderingen van de raadscommissies van de betreffende gemeenten
- de gemeentegidsen en incidenteel de gemeentelijke pagina's in de plaatselijke weekbladen.

4.2 Volgen ontwikkelingen

Landelijke ontwikkelingen

De secretarissen volgen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van rekenkamers en rekenkameronderzoek. Dit doen zij door:

- contact te onderhouden met andere (samenwerkende) rekenkamercommissies;
- selectief deel te nemen aan het periodieke overleg van de Kring van Secretarissen van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies;
- selectief deel te nemen aan voorkomende trainingen, workshops e.d.;
- vakliteratuur te volgen.

Ontwikkelingen bij de negen deelnemende gemeenten

Daarnaast bezoeken de secretarissen minimaal één keer per jaar de gemeenteraadsvergaderingen van alle negen deelnemende gemeentes.

Naast de werkzaamheden in het kader van een specifiek onderzoek, nemen de leden van de rekenkamercommissie jaarlijks deel aan auditcommissies (afstemmingsoverleggen) bij de gemeenten en volgen zij het reilen en zeilen van de gemeenten door het lezen van bijvoorbeeld de begrotingen en jaarrekeningen. Hiertoe zijn de gemeenten verdeeld over de leden van de rekenkamercommissie.

5. Begroting

In de zomer van 2013 hebben de raden besloten om per 1 januari 2014 10% te besparen op de gemeentelijke bijdrage die zij per inwoner betalen voor de rekenkamercommissie. Ook zijn de raden akkoord gegaan met de toetreding van de gemeente Bunschoten tot de rekenkamercommissie. Op deze manier kan de continuïteit en de kwaliteit van de ambtelijke ondersteuning van de rekenkamercommissie in stand gehouden worden. Per saldo blijft het budget van de rekenkamercommissie ongeveer gelijk, de bijdrage per gemeente neemt uiteraard af. De rekenkamercommissie zal daarom nog efficiënter contacten onderhouden met de gemeenten om toch zo veel mogelijk tijd en geld over te houden voor onderzoek. Het is echter niet te vermeiden dat de bezuiniging deels afgewenteld wordt op onderzoek.

Voor de kosten van de rekenkamercommissie zijn de volgende afspraken vastgelegd in de nieuwe de samenwerkingsovereenkomst⁴ die ingaat vanaf januari 2014:

- De bijdrage per gemeente bedraagt € 1,- per inwoner.
- De voorzitter en de leden ontvangen een bruto urenvergoeding van € 50,- per daadwerkelijk ingezet uur.
- De leden en de voorzitter ontvangen een reiskostenvergoeding van € 0,19 per km.
- De voorzitter ontvangt een vaste jaarlijkse vergoeding van € 1.000,- naast de vergoeding voor werkelijk ingezette uren voor onderzoek.

De rekenkamercommissie is binnen bovengenoemde voorwaarden vrij om het budget te besteden. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. Bedragen mogen overgeheveld worden naar een volgend jaar of worden aangevuld met het budget van een vorig jaar (tot een maximum van de helft van het jaarbudget). De begroting voor 2014 ziet er als volgt uit:

Tabel 1 Inkomsten 2014

Gemeente	Aantal inwoners Prognose 2014	Bijdrage 2014 Per inwoner € 1,00
Barneveld	54.000	€ 54.000,-
Bunschoten	20.400	€ 20.400,-
Bunnik	14.605	€ 14.605,-
Leusden	28.960	€ 28.960,-
Nijkerk	40.595	€ 40.595,-
Renswoude	4.900	€ 4.900,-
Scherpenzeel	9.450	€ 9.450,-
Woudenberg	12.400	€ 12.400,-
Zeewolde	21.425	€ 21.425,-
Subtotaal	206.735	€ 206.735
Eénmalige toetredingsbijdrage Bunschoten ⁵		€ 15.000,-
Totale inkomsten 2014		€ 221.735,-

⁴ In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat de gemeentelijk bijdrage per inwoner, de uurvergoeding van de leden en de voorzitter en de vaste jaarlijkse vergoeding van de voorzitter vanaf 1 januari 2015 jaarlijks geïndexeerd zullen worden op basis van de prijsmutatie Bruto Binnenlands Product (pBBP) volgens de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken van het voorafgaande jaar.

⁵ De gemeente Bunschoten betaalt een éénmalige toetredingsbijdrage van €15.000,-. Deze bijdrage is een tegemoetkoming voor de door de andere gemeenten gemaakte voorbereidingskosten. De bijdrage zal naar rato ten goede komen aan de onderzoeken van alle deelnemende gemeente. Ook de gemeente Zeewolde en Bunnik betaalden een eenmalige bijdrage van €15.000,- toen zij toetraden. Ook deze bijdragen zijn destijds over de gemeenten verdeeld.

Tabel 2 Uitgaven 2014

Kostensoort	Bedrag
<ul style="list-style-type: none">• Twee secretaris/onderzoekers (salaris, sociale lasten en 50% opslag)• Overige onderzoekskosten (leden, voorzitter, externe inhuur en reiskosten voor onderzoek)• Vaste vergoeding voorzitter• Vergaderingen rekenkamercommissie (voornamelijk over onderzoek)• Overig (verzekeringen, website, representatie, drukwerk, abonnementen, etc.)	€141.000,- € 68.500,- € 1.000,- € 5.235,- € 6.000,-
Totaal	€ 221.735,-

Net als andere jaren zullen de gemaakte onderzoekskosten (deel salaris secretarissen, onderzoeksuren leden, kosten inhuur derden voor onderzoek) ook in 2014 verdeeld worden over de negen gemeenten naar inzet. De gemaakte niet-onderzoekskosten (deel salaris secretarissen, vergaderuren en overige kosten) worden verdeeld naar rato van de bijdrage. Per jaar wordt in het jaarverslag verantwoording afgelegd over de werkelijke kosten per gemeente.